

REVISTA
DE L'OBRA
CULTURAL BALEAR

Es Molí Nou

ARTS
CORTES

VILAFRANCA DE BONANY

OCTUBRE 1987

NÚMERO 16

EL GINKAMA EXCURSIONISTA, UN EXIT COMPLET

LA RECTORIA VELLA PODRIA CONVERTIR-SE EN UN FUTUR EN UNA CASA DE CULTURA.

Després de les conversacions mantingudes dissabte passat, dia 18, entre Ajuntament i Parròquia, sembla que hi ha un principi d'acord entre ambdues parts per convertir en un futur el que és la Rectoria Vella en una "Casa de Cultura". Segons ha informat el batle, l'Ajuntament realitzarà pròximament un estudi sobre la viabilitat de dita reconversió que tendeixi a esquivar les possibles traves burocràtiques.

LA DEL MELÓ...

2

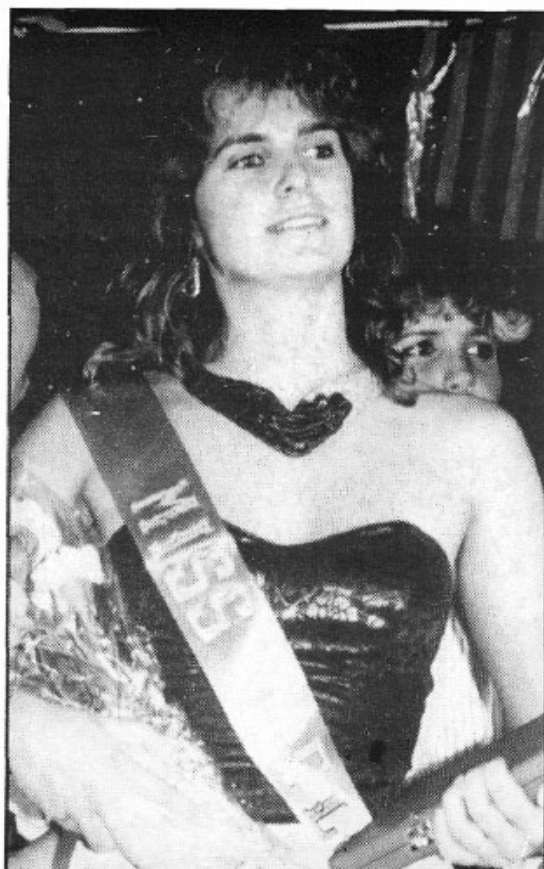

Amb molta gent, molts melons i molta calor, la vila celebrà després de vuit anys d'absència la FESTA DEL MELO, que tornava estar en cartell i a sortir de l'oblid.

Els assistents pogueren tastar els melons mentre els grups musicals amenitzaven la vetlada i mentre es preparaven els interessants concursos. Pel que respecta al dels melons, a nivell local en Joan Garí, amb un meló que pesava més d'11 quilos i mig va ser el guanyador; a nivell de Mallorca un murer ens va sorprendre amb una peça de 12 quilos i mig.

Però el concurs més atractiu sense restar mèrits al primer era i sol eseer l'elecció de l'al.lota més curra o més interessant, tot a gust de la vista, en una nit de calor estivenç. Una dotzena de joves es presentaven a l'elecció de Miss Meló i una vilafranquera, N'Antònia Nicolau, de dinou anys, es faria amb el primer lloc.

UNA FESTA RECUPERADA

1987: XXV ANIVERSARI
DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

DELEGACIÓ DE VILAFRANCA

REVISTA "ES MOLÍ NOU"

Dip. Leg. PM-366-1986

C. Joan Barceló, 29.

VILAFRANCA

HAN COL.LABORAT.

Francesc Amengual.

Miquel Barceló.

Antònia Bauzà.

Joan Bauzà.

Llorenç Bover.

Miquel Febrer.

Damiana Huguet.

Josep Joan Vidal.

Jaume Nigorra.

Diari "Balears".

Full Dominical.

NOTA

ELS ARTICLES SIGNATS EN AQUESTA
PUBLICACIÓ, EXPRESSEN ÚNICAMENT
L'OPINIÓ DELS SEUS AUTORS.

Editorial

LA NOSTRA COMARCA NO ES POT QUEDAR SENSE HOSPITAL

Els estudis realitzats per tècnics qualificats, demostren que la situació sanitària a les illes està des de temps enrera "baix mínims". Lluny d'unes perspectives més o manco dignificants i que tendeixin a solucionar de mica en mica el problema, podem comprovar com dia a dia la situació s'agreueja. Balears, és una de les comunitats de l'Estat que més doblers aporta a les arques de la Seguretat Social i sembla que som la comunitat que a canvi rebem menys contraprestacions. El problema, emperò, traslladat a la nostra comarca encara és més llastimós.

La consecució d'un Hospital Comarcal a Manacor és una aspiració unànim dels polítics de la zona. Fa temps, els representants dels pobles de la comarca, (recordem que Vilafranca és representada pel mateix batle) varen decidir la constitució d'una comissió de seguiment que tramitès amb estudis que justifiquen aquest anhel i que per les vies corresponents es sol·licitàs a Madrid el vist i plau al projecte sanitari comarcal. Una vegada i altra, des de la capital de l'Estat Espanyol, els responsables sanitaris, els qui en definitiva ens han de mandar els doblers per fer possible l'hospital a Manacor, han fet del seu incompreensible silenci la resposta a les repetides demandes dels polítics mallorquins.

En la darrera i quasi recent reunió de la comissió de seguiment es va decidir, davant el repetit silenci de Madrid, traslladar la petició a la Comissió de Recursos del Parlament Balear exigint d'una vegada que el Ministeri de Sanitat es digni a contestar o a pronunciar-se. Per a qualsevol ciutadà de la nostra comarca, és difícil d'entendre la sordera de Madrid davant un projecte urgent com el que en aquestes retxes tractam. Fins ara, ningú ha qüestionat la necessitat de que Manacor i la seva comarca tenguí un hospital així com cal i que pugui oferir uns bons serveis sanitaris. Per tant, és just i precís que tots els ciutadans afectats pel tema, en prenguem deguda consciència i donem tot el suport que mereix la iniciativa de tenir, d'una vegada per totes, un Hospital Comarcal a Manacor.

DOCTORS TÉ L'ESGLÉSIA

Quan es tracta de problemes lingüístics tothom pareix capacitat per dir-hi la seva, encara que sigui contradient els més eminents filòlegs. El mateix passa amb les qüestions relatives a la pedagogia.

Un clar exemple d'això ho hem viscut dins el nostre poble amb la polèmica suscitada per la possible implantació de l'ensenyament en català.

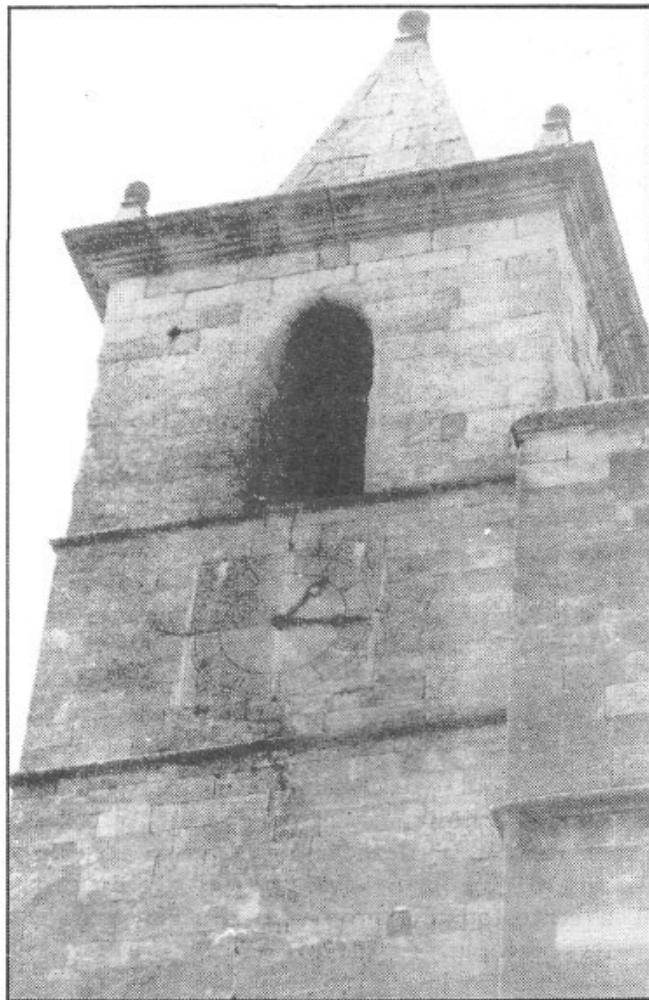
Els filòlegs afirmen que el mallorquí no és més que una varietat dialectal del català i es senten veus de: "mallorquí sí, català no!". Els pedagogs asseguren que l'ideal és que els nins rebin l'ensenyament en la llengua vernacle i s'aixequen veus de: "volem l'ensenyament en castellà!".

Nosaltres no opinam. No som ni llicenciats en Pedagogia ni en Lingüística. Per idèntic motiu no opinam de problemes de química, física nuclear, ... No hi entenem.

VILAFRANCA I LES SEVES CAMPANES

4

Corria l'any 1630 qua es va col·locar la primera pedra de la primitiva Església que els establidors de Sant Martí es varen proposar edificar al lloc on hi ha l'actual. Segurament -no hi ha dades per poder confrontar-ho- es tractava tan sols d'una petita capella ja que només un any després, el 4 de desembre de 1631, fou beneïda pel canònic D. Mateu Oleza.

La primera referència a les campanes del nostre poble la trobam a una Acta de la visita oficial que els delegats del Bisbe fan l'any 1686 -un any després de que es constituís la Vicaria- on es fa constar a l'inventari que hi ha "**dues campanes al campanar, y dues de mà**".

Antigament, el campanar com a tal no existia. Consistia únicament en dues finestres, ara tapades però visibles encara, situades a la part superior de la façana de l'Església,

GOVERN BALFAR

Conselleria d'Educació i Cultura

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

— cultura popular —

a la part esquerra. En aquest "campanar", que formava part de la nova Església que es va començar a edificar devers l'any 1700, hi havia ja tres campanes endemés d'una altra campana petita que s'emprava per anunciar l'administració del viàtic.

L'any 1817, essent vicari el Dr. Antoni Rosselló, es va començar la construcció de l'actual campanari que no s'acabaria fins l'any 1842, ja que s'anava fent obra d'acord amb les donacions que per a tal fi rebia l'Església.

Cronològicament, el primer so de campana que es va sentir al nostre poble provenia de l'anomenada "Mitjana". Fou beneïda l'any 1704 i du la inscripció "Ae gratia plena".

La segona campana, "Sa petita", fou beneïda l'any 1786 i té la inscripció "Maria Iosepha". Es aquesta la campana que l'actual Rector Mossen Llorenç Galmés ha restaurada i que, per la festa de Santa Bàrbara de l'any passat, fou col·locada de nou al seu lloc de sempre.

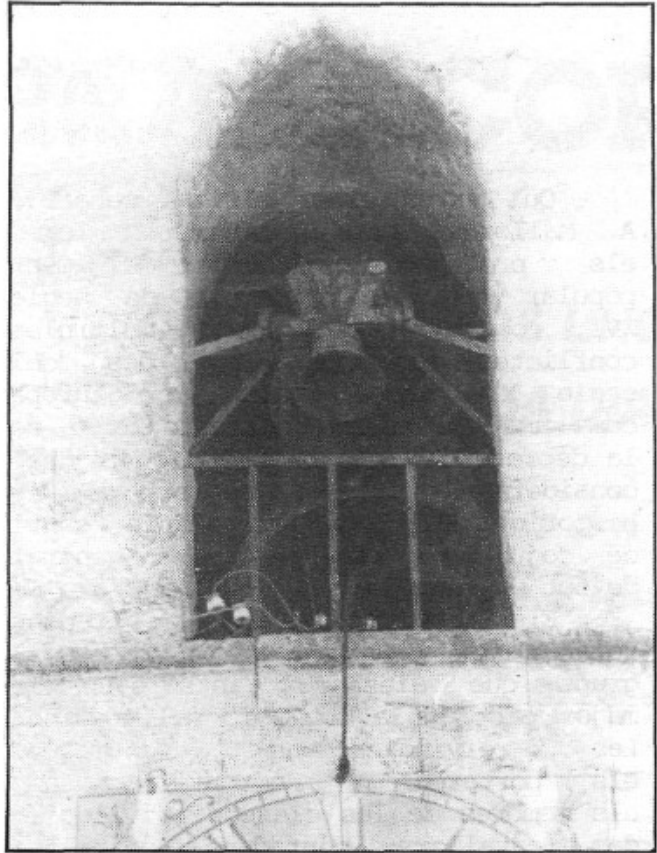
Na "Maria Josep" era l'encarregada d'anunciar la mort dels albats i d'acompanyar la processó de la benedicció dels fruits i d'anunciar l'administració del viàtic.

L'any 1843 -un any després d'acabada la construcció de l'actual campanari- es va beneir la campana que fins l'any 1919 fou la "Major". "...és de pès de 18 roves y 12 lliures, y fonch el seu import de ..." segons informació de "L'Obreria Major". Du la inscripció "Ae gratia plena" i les imatges de Sant Martí i Santa Bàrbara.

"Na Bàrbara" era l'apropiada per protegir, amb el so, al poble de les tempestes. Endemés, tenia la missió d'anunciar els enterraments i d'acompanyar la processó mortuòria.

La més moderna de les nostres campanes és "Sa grossa", beneïda l'any 1919 i que du la inscripció "Jesús".

JOAN BAUZA I NICOLAU.

Vista frontal del campanar.

BAR EL CRUCE

MIERTENDAS

BODAS

COMUNIONES

Especialidad en:
Arròs brut
Frito Mallorquín
Lengua
Sopas
Porcella
Callos.

SABADOS Y DOMINGOS
ABIERTO TODO EL DIA.

Cra. Palma - Artà Km. 41
Tel. 56 00 73
Vilafranca.

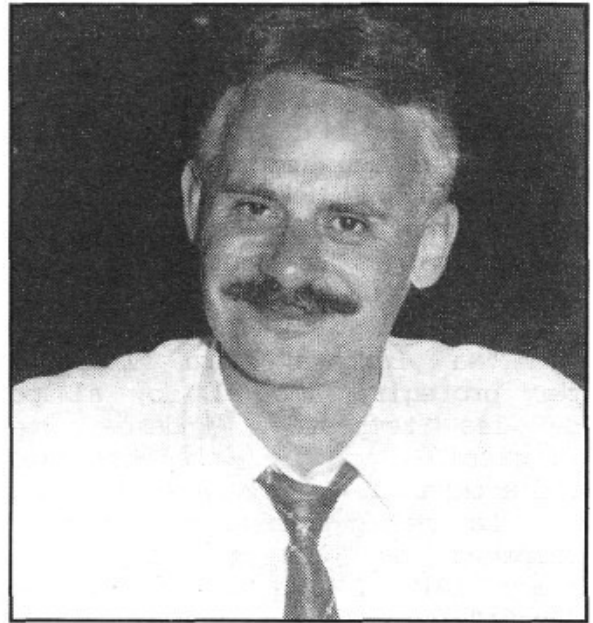
ELS AGERMANATS

6

Qui varen esser els agermanats?. A Mallorca, els agermanats foren els protagonistes d'un alçament popular que, a principis de segle XVI, constituí un dels múltiples conflictes socials, que des del segle XIV, s'escamparen per Europa com una de les manifestacions de la depressió de la Baixa Edat Mitjana, considerada per un sector de la historiografia com un simple canvi de conjuntura, com la crisi general de tot un sistema econòmic i social.

Els promotors d'aquest alçament foren els menestrals i pagesos, grups que aleshores integraven la major part de la població mallorquina. Les reivindicacions econòmiques els portaren a enfrontar-se amb els membres de les classes privilegiades (cavallers, ciutadans, eclesiàstics, mercaders,...) en una lluita armada que pel seu caràcter violent assolí la forma d'una guerra civil, que ensagnà l'illa per espai de dos anys.

Però els problemes debatuts tenien uns orígens, les arrels dels quals no eren cosa de dos dies, sinó que ja tenien una radicació més que secular. Les conseqüències de la crisi econòmica dels segles XIV i XV repercutiren de manera desfavorable en l'economia de les classes socials involucrades en la revolta agermanada, les quals havien promogut amb anterioritat altres alçaments, concretament en els anys 1391 i 1450, amb la intenció de treure's el pesat fardell de les exaccions fiscals que els queia al damunt. La frustració dels objectius impulsors d'aquests moviments socials estimulà els successors dels seus protagonistes d'antany a intentar, de bell nou, lluitar per imposar-los. Malgrat tot, no conseguiren fer triomfar els seus propòsits. Al fracàs de l'acció se li afegí una forta repressió per part de l'aparell de poder. La revolta agermanada, com les anteriors, no es consumà. Acabà dràsticament per obra i gràcia

d'una oposició que comptà amb el suport militar d'un poder fiador de la persistència dels estrepes econòmics i institucionals dels grups privilegiats..

Josep Joan i Vidal

(Catedràtic d'Història de la U.I.B.)

Cita a la Llotja amb la I Setmana del Llibre en Català

A final del mes d'Octubre, se celebrarà a la Llotja la **I Setmana del Llibre en Català**, organitzada pel Gremi de Llibreters de Mallorca, comptant amb el suport d'IFEBAL (Institució Firal de Balears).

Serà una fira temàtica que posarà a l'abast del públic quasi tota la producció editorial en Català, inclosos els llibres de textos.

Aquests dies la Llotja es convertirà en una gran llibreria, tenint la possibilitat de trobar edicions que habitualment són molt difícils de fullejar, edicions, que el públic en general desconeix. Actualment, en els catàlegs de les diferents editorials existeixen més de 18.000 títols.

HIPER MANACOR

Su Hipermercado favorito

Hiper Manacor
de monta en Vespino

...Y le REGALAMOS UNO,
CADA DIA

a partir del
día 16 y hasta
el 30 de
Octubre

IMPORTANTE: Por cada mil pesetas de compra se le obsequiará con un número para participar en el sorteo que irá en combinación con el cupón de la O.N.C.E.

¡¡SEÑORA!! no tire ningún número del sorteo, con el mismo puede jugar todo el tiempo que dura la promoción.

OFERTA del 15 al 31 de Octubre

ALIMENTACION

Café BONKA superior 250 grs.....	145
Galletas NATALU 200 grs.....	114
Chocolate LA CAMPANA 150 grs.....	90
Aceituna sevillana Rosselló 1 kg.....	272
Sardinilla PAY-PAY RR-125.....	76
Atún claro aceite OL-120 PALACIO DE ORIENTE.....	89
Tomate triturado 1 kilo TABOADA.....	80
Tomate pera 1 kg. TABOADA.....	80

CREMERIA

Yoghourt DANONE natural.....	25
Yoghourt DANONE natural con azúcar.....	25
Yoghourt DANONE sabores.....	25

BEBIDAS Y LICORES

RONDEL extra.....	219
RONDEL oro.....	246
CARLOS III 750 cc.....	631

PERFUMERIA Y LIMPIEZA

AJAX PINO gigante+vale 30 ptas.....	136
Papel aluminio ALBAL 16 mts.....	169
Papel aluminio ALBAL platino 16 m.....	183

Crema dental SIGNAL clásico, antisarro y gel.....	144
Recambio fregona VILEDA.....	164
Servilleta CEL estilo.....	96
Pañal AUSONIA noche 40 u.....	494
Compresa AUSONIA extraplana 20 u.....	159

CHARCUTERIA

Queso manchego CASTILLO DE LA MANCHA 1 kg.....	764
Salchichón selecto LLEDO 1 kg.....	484
Jamón cocido EUROPA CASADEMONT 1 kg.....	679
Paleta REMIER CASADEMONT 1 kg.....	465
Mortadela italiana CASADEMONT 1 kg.....	229
Salchichas snackies 165 gr. ACUEDUCTO.....	78
Salchichas viena 500 gr. ACUEDUCTO.....	298

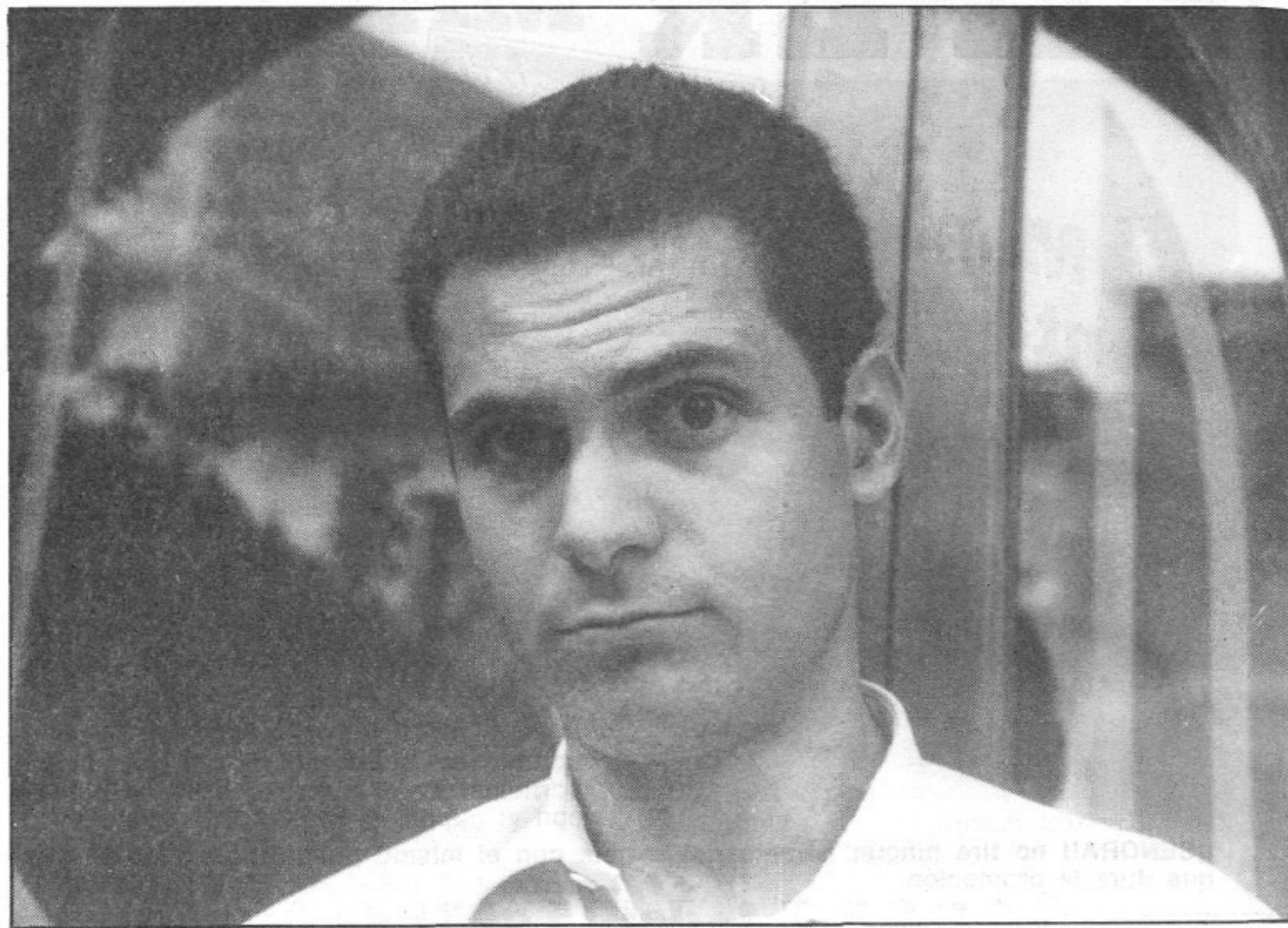
MENAGE

Tabla planchar tres posiciones.....	1.509
Cubo basura 16 lts.....	242

TEXTIL

Medias party talla p-m-g.....	122
Calcetines deportivos.....	144
Calcetines caballero.....	165

CONVERSA AMB EL NOU APOTECARI

Juanjo March Balaguer des de fa uns mesos és el nou apotecari de Vilafranca. Actualment té 27 anys i és fadrí. Fill de pare margalidà i de mare inquera va nèixer a Barcelona perquè, segons conta el nostre personatge, son pare, quan acabà la carrera d'enginyer industrial, troba feina a la Ciutat Comtal on es casà i tingué els fills. En Juanjo estudià la carrera de farmacèutic a la mateixa Barcelona, exercint el seu ofici a Inca i S'Arenal. Abans de venir a la nostra vila per fer-se amb la titularitat de la farmàcia treballà durant poc més d'un any a una òptica de Palma.

Però per a que el poguem conèixer millor hem decidit

fer una xerradeta amb ell. A les línies següents oferim un resum d'una entretinguda conversa amb qui és el nou apotecari de la vila.

-Juanjo, s'assimila fàcilment el canvi d'una ciutat tan gran com és Barcelona a un poble de dos mil habitants?

Bé, la veritat és que jo he estat sempre molt pagès i tenc una gran admiració per tot allò que arriba des de la pagesia. El canvi en sí no ha estat tan bruscat com pugui semblar tenint en compte que abans de venir a Vilafranca ja vaig estar un any a Ciutat. Es a dir, que ha estat un canvi un poc progressiu.

- I què et pareix Vilafranca en aquestes primeres setmanes

que duus entre nosaltres?.

En veritat estic molt content, tant amb la feina com amb la gent d'aquest poble. Em sembla una gent molt senzilla, bastant oberta i que es dóna per a tot. En definitiva jo som d'un caràcter amb el que estic segur que el poble i el nou apotecari es duran molt bé.

- O sigui que és el que es diu, trobar-se ben a gust?.

Sí, sí, de veritat que estic molt content d'haver-me decidit per aquesta apotecaria. En Biel Miquel ja em va dir que a poc a poc arribaré a conèixer tota la gent inclús pel seu malnom. Em satisfarà molt conèixer quanta més gent millor.

- Ara, feta aquesta mica

de presentació, parlarem un poc de joventut. Crec que ens podria resultar interessant saber la teva opinió sobre la problemàtica dels joves a la Universitat en aquests moments.

Per desgràcia veig la situació prou difícil i amb poques sortides. A la llarga quan un acaba la carrera, i malgrat la poca oferta de treball, un sempre troba l'oportunitat de fer feina.

"ESTIC MOLT CONTENT DE LA GENT DE LA VILA I D'HAYER-ME DECIDIT PER AQUESTA APOTECARIA".

Però des del meu punt de vista avui hi ha una subvaloració econòmica per la gent que ha passat tants d'anys estudiant un ofici.

- Amb aquest temps que fa que estàs a la Vila, i encara que no faci gaire, la gent ve més a l'apotecaria pel seu compte o per iniciativa del metge?.

No, aquí la gent quasi tota ve amb recepta del metge. Tot el contrari del que sol passar a la ciutat. En els pobles, a la gent li costa poc fer-se amb la recepta del metge, en canvi a les ciutats normalment un ha de fer coa i, per casos que en teoria no són importants com pugui ésser un costipat, prefereix anar directament a la farmàcia.

-Xerra-nos un poc de tu. Quins són els teus hobbies?.

Som un gran afeccionat a l'esport, sobretot a la pesca. També jugar sovint al tennis. M'agrada llegir n'Azorin ja que és el meu favorit perquè té una lectura molt fàcil. Però ara per desgràcia no em sobra temps per llegir ja que el meu ritme de vida ha canviat

i fins d'aquí a un temps no estiré ben situat. I una cosa que també m'agrada fer sovint és xerrar amb les meves amistats.

- Has llegit qualche cosa de la nostra literatura?.

Les Rondalles Mallorquines m'agraden molt. Vaig començar a llegir-les gràcies a un pagès de Son Servera que un dia, xerrant-me d'històries d'aquestes de rondalla, em va fer entrar ganes de llegir-ne

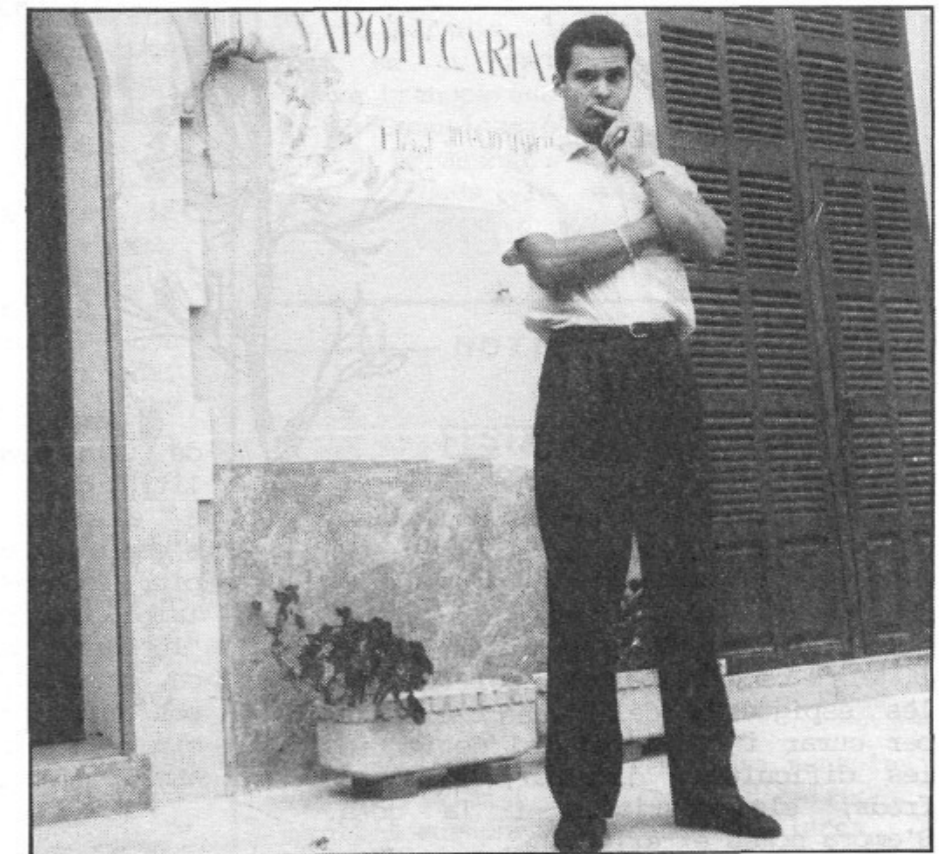
- Mentre mantenim la nostra conversa es sent per dins aquesta gran casa el lladrar d'alguns cans. T'agraden els animals?.

Sí, m'agraden. Ara tinc dos cans, bé només n'hi ha un que sigui meu, l'altre

és d'En Biel Miquel que és a Eivissa i em demanà que li guardàs fins que allà estigui un poc més organitzat.

- Juanjo, com deiem al començament, és fadrí i per tant s'ha d'espavilar quan posa els peus dins la cuina. Acabant la conversa ens confessa ésser un mal cuiner i que per això sol dinar i sopar fora de casa. Abans de donar per acabada la xerrada li deman a veure si té alguna cosa per dir-nos, contestant-me que.. "sols repetir que estic molt content d'estar a Vilafranca".

Nosaltres, ja finalitzant, li desitjam una feliç i llarga estança entre la gent vilafranquera a aquest fadrí de 27 anys i sense compromís, el que ja ha fet obrir els ulls a la majoria de fadrinetes de la vila per ésser, amb aquesta situació, tot un "bon partit". Gràcies i sort Juanjo per l'atenció que ens ha dispensat.

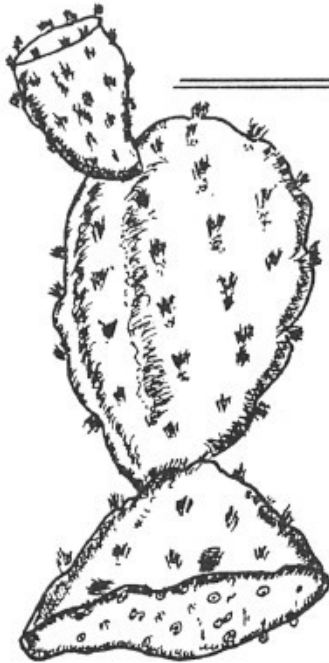

PLANTES MEDICINALS DE LA FLORA DE MALLORCA

Per Bartomeu Català

10

FIGUES DE MORO

◀ *Opuntia Ficus-indica*.— Les figues són diurètiques; mesclades amb sucre es fa un xarop per calmar la tossina i els dolors de gargamella. Les fulles són emol.liens, encalantides i aplicades sobre els tumors, buranyes i bonys les fan madurar. Les figues i fulles són un bon aliment pels animals.

FRIGOLA

Teucrium marum.— Es diurètica, carminativa, antiescorbútica, emmenagoga, pectoral, antiespasmòdica, hepàtica, afrodisiaca i antihelmíntica. Cura totes les malalties. ▶

FENAS DE CUCA

▶ *Ypanhenea Hirba*.— Les coques i els banyes d'aigua bollida amb les espiguetes del fenàs serveixen per curar i calmar el mal de ventre, les dificultats d'orinar, els peus freds, els costipats i la gota. S'empra només exteriorment.

FONOLLASSA BLANCA

▶ *Ammi bisnaga*.— La infusió de 30 grams de llavors per mig litre d'aigua és diurètica i ajuda a eliminar els càlculs urinaris; s'empra també contra l'angina de pit; es prenen tres tasses diàries. També, segons he llegit a la revista "Integral" núm. 81, és antiespasmòdica, carminativa i estimulante. També es pot emprar en forma d'infusió o de cocció pels còlics nefrítics, tosferina, asma i dispnea de l'esforç.

Diurètica.- Afavoreix l'eliminació de l'orina.

Carminativa.- Per les flatulències gàstriques o intestinals.

Antiescorbútica.- Per la manca de vitamina C.

Emmenagoga.- Afavoreix l'aparició del flux menstrual.

Pectoral.- Per augmentar la secreció bronquial i facilitar l'expulsió per la tos i així evitar la irritació.

Hepàtica.- Que pertanyen al fetge.

Afrodisíaca.- Que excita l'apetit sexual.

Antielmíntica.- Pels cucs intestinals.

Antiespasmòdica.- per les contraccions

de la fibra llisa.

Estimulant.- Fa més activa l'activitat fisiològica.

Asma.- Nom de diverses malalties respiratòries causades per la contracció espasmòdica dels músculs bronquials que provoquen accessos de dispnea, tos, opressió pectoral, etc.

Tosferina.- Malaltia aguda infectivo-contagiosa de les vies respiratòries altes, causada per un bacil.

Dispnea de l'esforç.- Per la dificultat de la respiració associada a un augment de l'esforç per a respirar.

Laxants.- Faciliten l'evacuació intestinal.

SA NOSTRA CUINA

Jaume Nigorra

Després de ses "Marianes"

venen ses "Margalides"

i sense dir-vos mentides

hi ha un magraner amb magranes.

Ingredients: 500 grams de farina, 250 grams de mantega, 125 grams de sucre pols, 2 ous, un polset de sal i unes gotes de vainilla.

La feina de les peces és un poc embarassós però val la pena perquè són molt fines. Amb tots els ingredients es fa una pasta ben treballada i amb l'aprimador l'estirau a una gruixa de dos o tres milímetres, i amb un mollo rodó -millor si està riçat per la vorera- fareu les peces que pogueu. En mig de les peces hi fareu un forat rodó d'un centímetre, les pintareu d'ou i de seguida, ben engranillades d'amel·la ben picada, les col·locau damunt llaunes netes i humides. A la meitat de peces que haureu deixades també les posau damunt llaunes i cap dins el forn, ni fort ni flux, i en esser cuites les deixau refredar. A les que no haveu fet forat hi posau una cullerada de gelatina de poma -què bona és la poma!-. Si no teniu poma també val un poc de confitura de maduixes -"fresas"- o de albercoc o melicotó,... o del que volgueu. Agafau les foradades i posant-les damunt les altres tendreu una cosa molt parescuda a una margalida blanca i en mig de color

Un sol mot

COMUNICACIÓ

Pot ser sigui la línia d'enteneiment entre dos punts. També se la té com la mare del diàleg. Se l'empra, sovint, com un vehicle d'apropament entre els homes.

És un mot portador de tot tipus de noves que permet relacionar tot ser viu. Des del crit a la paraula, tot alló que produeix un so o gesticula, neix de la seva transparència.

"Comunicació" és més que un mot arraconat. "Comunicació" és tal vegada la millor senyal de vida.

Miquel Barceló.

NOTICIARI

FESTA DEL MELO

En l'aspecte econòmic i segons ens ha informat el cap de l'organització de la festa, Salvador Morei, a falta de tancar el resultat final dels comptes, el pressupost, que s'acosta a les 400.000 ptes., pot quedar cubert o, en tot cas, el dèficit pot ser petit.

360.000 ptes. és la xifra recaptada oficialment per venda d'entrades mentre que unes 400 foren regalades.

LA VIDA ES MES FORTA QUE LA MORT

12

En aquesta pàgina us oferim pel seu gran interès, la portada del "Full dominical" del diumenge 11 d'octubre, dedicada a aquesta empresa humanitari, que és la recuperació de toxicòmans o drogadictes a través del "PROJECTE HOME".

L'article signat per aquest gran home vilafranquer que és Bartomeu Català, respon sobradament a l'il·lusió de l'equip de terapeutes que l'acompanyen en la gran tasca social.

Aquesta publicació, oferirà a partir del proper número una sèrie d'articles que hem rebut del "CENTRE D'ACOLLIDA" i que expliquen el "PROJECTE HOME".

Era dilluns, 31 d'agost, a les nou del matí. Tot l'equip ens estavem saludant. Uns venien de pràctiques de Madrid, altres de San Sebastià, altres de vacances, altres havíem estat fent el camp de treball d'estiu a Ses Sitjoles (tres setmanes de convivència i treball entre estudiants, gent de la Congregació Mariana, seminaristes, alguns membres del nostre equip terapèutic i del Centre d'Estudis del programa i un parell de drogadictes); i de cop veim a l'entrada del Centre un bon grapat de gent. Familiars, al·lots i al·lotes que volen sortir de la droga i esser lliures i autònoms.

Era el primer dia. Ara després d'una mesada de treball i lluita, val la pena dir que hem suat fort. Hem tengut l'experiència altre volta, cada dia, de trobar sempre la droga junt amb la soletat, el sofriment intern, la necessitat d'estimar i esser estimat, la falta d'esperança. Ens hem trobat amb la por a viure, més que amb la por a morir; però anam tenint també l'experiència de que **cap jove** és irrecuperable.

El camí de la vida no és ni curt ni fàcil.

Però és encoratjador i m'atreveria a dir al·lucinant veure com, en qui decideix deixar la droga, se va obrint camí la certesa de que la vida val la pena esser viscuda; que és possible tornar a caminar amb les pròpies cames; de que un pot esser el protagonista de la pròpia recuperació.

Es encoratjador veure com persones que feia molt de temps no reien, tornan a riure.

Sentir com, passetjant per la nit, un diu: "és curiós, feia anys que no sabia si hi havia estrelles i lluna, i ara me'n don compte que és molt guapo el cel".

Escotar a una dona que fa el seguiment de la seva cunyada drogadicta: "la meva cunyada té una nina de 3 anys, i durant tot aquest temps no sabia si existia. Ara és tot preocupació i mostres d'afecte cap a ella".

Tot això és real, però també és real lo fràgil i agafat amb agulles que està tot. El camí és llarg. Ho sabem. L'hem d'anar fent i mai tot sols.

En aquest moment n'hi ha 7 a col·loquis (són un grapat de trobades amb al·lots i al·lotes que volen fer el programa); 31 estan a grups (son tres grups que de dilluns a divendres ens veim i anam fent camí cap a un reforçament de la motivació per deixar totalment tot tipus de droga). Alguns dies estan a l'acollida només el matí, altres tot el dia.

Un altre treball que estam fent és una trobada diària amb els qui fan el seguiment. I cada dijous, a la tarda, una reunió amb els familiars. N'hem fetes cinc i a la darrera hi assitiren 52 persones.

Voldríem dir una altre cosa que creim important. De tot el grup d'al·lots que ha vingut, tres no tenien cap familiar o amic que pogués fer el seguiment. I s'han trobat unes persones que el fan. Es dur, però val la pena. Des de aquest **FULL** voldríem fer una cridada a voluntaris que estassin dispossats a fer aquest servei. Estam convençuts que el millor camí per sortir de la droga i esser autònoms és el de la solidaritat.

Tomeu Català

"Projecte HOME MALLORCA"

ELS MEMBRES DE L'EQUIP DE TERAPEUTES DEL PROJECTE HOME EN EL "CENTRE D'ACOLLIDA" SITUAT EN EL TERRENO (CIUTAT).

LA LLEI DE RÈGIM LOCAL I ELS PARTITS POLÍTICS

El joc democràtic dins qualsevol Corporació Municipal té un Reglament. Aquest Reglament està estructurat i contingut dins la Llei de Règim Local.

Tant oposició com partit de la majoria estan obligats a actuar tal com ho diu aquesta llei baix responsabilitats penals. Segons aquesta llei no és possible actuar arbitràriament per tant. La majoria tindrà uns drets i l'oposició uns altres. La Constitució així també ho reconeix.

Entre els drets que consideram inviolables per nosaltres ES AQUELL DRET QUE TENIM DE PODER CONSULTAR ELS EXPEDIENTS, LLIBRES I QUALSEVOL TIPUS DE DOCUMENT. Com podríem dur a terme la nostra funció d'oposició sense saber i tenir tota aquella informació que nosaltres consideram imprescindible per a dur endavant la nostra tasca en dignitat?.

Què ens diu la Llei de Règim Local al respecte?.

La llei és molt clara i contundent. Bastin aquest parell d'articles per demostrar la seva claretat i contundència.

Art. 14.1.- "TOTS ELS MEMBRES DE LES CORPORACIONS LOCALS TENEN DRET A OBTENIR DEL BATLE O PRESIDENT O DE LA COMISSIO DE GOVERN QUANTS D'ANTECEDENTS, DADES O INFORMACIONS ESTIGUIN EN PODER DELS SERVEIS DE LA CORPORACIO I RESULTIN NECESSARIS PEL DESENVOLUPAMENT DE LA SEVA FUNCIO".

2.- "LA PETICIO D'ACCÉS A LES INFORMACIONS SE SUPOSARÀ CONCEDIDA PER SILENCI ADMINISTRATIU QUAN EL PRESIDENT O LA COMISSIÓ DE GOVERN NO DICTIN RESOLUCIÓ O ACORD DENEGATORI DESPRÉS DE CINCO DIES A PARTIR DE LA DATA DE SOL.LICITUD".

3.- "EN TOT CAS LA DENEGACIÓ D'ACCÉS A LA DOCUMENTACIÓ INFORMATIVA S'HAURÀ DE FER A TRAVÉS D'UNA RESOLUCIÓ O ACORD MOTIVAT.

Art. 15.- Els servicis administratius locals estaran obligats a facilitar la informació sense necessitat que el membre de la Corporació acreditati estari autoritzat.

Es podrien citar altres articles on es parla també del dret que tenen els ciutadans a l'hora de veure certs llibres i expedients, la qual cosa avui no estudiarem.

Creim que aquests articles són prou clars.

Per fer les coses més "solemnes" el nostre Grup, el P.S.M., el passat dia 11 d'agost va presentar a les Oficines Municipals de l'Ajuntament un escrit dirigit al Batle Sr. Bernat Garí, sol.licitant el seu consentiment per a poder veure una sèrie de llibres i expedients referits tots ells a la nostra feina com a Regidors.

La nostra intenció era, basats en la llei de Règim Local, EMPRAR UN DRET CONSTITUCIONAL inclòs en l'esmentada llei.

Passaren els cinc dies reglamentaris i, al no tenir cap resposta, la llei dóna per suposat el consentiment.

El dia 10 de setembre, després d'un mes d'haver feta la sol.licitud, anàrem a l'Ajuntament per poder complir els nostres deures i a la vegada exercir els nostres drets com a Regidors.

Llei en mà i article per article. Ni tan sols així va ésser possible dur a terme la nostra feina. Però no ens va venir gens de nou. Ja anàvem preparats i férem aixecar un acta notarial amb els problemes que aquest fet reporta: corregudes, doblers, temps, males interpretacions, etc.

Realment incomprendible i, mirat des d'una perspectiva objectiva, demostra una manca total de serietat i una befa de la llei per part de la majoria Municipal, així com també una falta de professionalitat per part de la Secretària de l'Ajuntament a l'hora de saber les seves obligacions.

Per acabar volem dir que els Regidors del P.S.M. no volem cap privilegi. Si volem però respectar la llei i complir-la per poder arribar a fer del nostre poble una Vilafranca millor.

Grup Municipal del P.S.M.

LA TARDOR

14

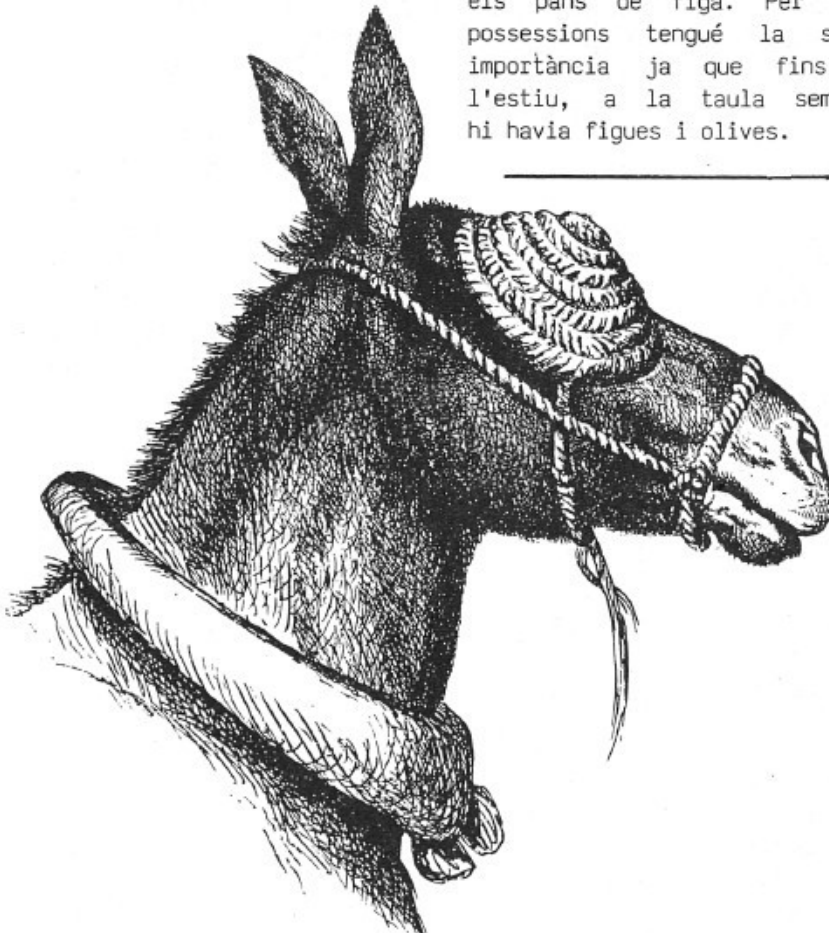
La gent pagesa coneixia així aquesta estació, sense emprar mai l'expressió "Tardor" que ja empraven altres estaments socials. Es preparava la sembra de les pastures. Per Tots Sants és el temps de començar la cria d'anyells si l'amollada dels xots ha estat pel maig. Per les possessions del Pla la treta dels porcs es feia en acabar les figues, si no enviaven la guarda dins el bosc per aprofitar l'aglà. A les possessions de muntanya hi havia una diferència amb les feines de més o manco un mes.

Les madones tenien la missió de rentar, cada setmana, els sacs on es transportava

l'oliva. Aquests sacs eren de cànyom i tenien una llargària de nou pams. S'empraven per tragar l'oliva que es feia esquena de bístia. Aquesta gran netejada no és podia fer amb sabó sinó amb argila blanca. Era una feina molt bruta i, per la llargària dels sacs, mala de fer. D'aquesta manera quedaven nets.

A l'estol de collidores, les dues més rabassudes eren les encarregades de buidar els paners.

Epoca de matances, per descomptat els preparatius corresponien a les madones. Abans s'havia fet l'escaldada de figues que es deixaven ben pitjades dins covos, caixons o senalles. Es feien els pans de figa. Per les possessions tengué la seva importància ja que fins a l'estiu, a la taula sempre hi havia figues i olives.

El calendari pagès

Aquest mes es pot dir que és -era- el més carregat de l'any. S'ajuntava tal quantitat de feina que no es podia perdre el temps. Acabaven de collir les garroves i, a certes possessions, encara quedaven part de les figues tardanes -sobretot a les possessions de muntanya- que són les que s'empren per engreixar els porcs.

Es feia la primera passada d'oliva, la coneguda pel nom de "torró". Es l'època de sembrar les faves, que dura fins a Tots Sants. Es l'època "d'enmorcar" les ovelles ja que els dies que hi ha retxes de sol compareixen les mosques vironeres.

Per Sant Lluc s'escalden les figues i es fan els pans de figa. Es l'hora de collir les nesples i serves.

Aquest mes era el que corresponia al Rosari, de tanta tradició per la gent pagesa d'aquell temps.

La lluna i la seva influència

Es el temps de tondre les bísties a la lluna vella perquè el pèl no creix tant com si es fa per lluna nova. S'aprofita aquesta lluna per escaldar i fer els pans de figa, després de la festa de Sant Bru.

(Ramon Reig en el diari "BALEARES").

EN EL CAMP DE FUTBOL

LA PILOTA TORNA A RODAR

15

La construcció, ja quasi acabada del tot, d'uns nous vestuaris en el camp de futbol i la creació d'un club de futbol així com la d'un club de benjamins, poden esser el punt de partida per a la reactivació de l'esport futbolístic a la nostra vila.

El club de Benjamins "Es Molí Nou" que participa en el torneig comarcal del CIM i contra la impressió que pugui donar, no fa el nom per la nostra revista sinó pel nom del mateix camp d'esports. Aquest equip, dissabte sí, dissabte no, juga a partir de les onze del matí en el camp de la vila. El seu començament en el torneig ha estat el següent:

El 3 d'octubre.

BARRACAR ATH.	7
ES MOLI NOU	1

El 10 d'octubre.

ES MOLI NOU	0
BARRACAR	0

(Suspès en el descans per la pluja).

El 17 d'octubre.

CAMPOS	
ES MOLI NOU	

Molts comentaris donen per fet la creació del CLUB FUTBOL VILAFRANCA

malgrat oficialment no hagi fet la seva presentació pública. Veurem que n'és d'aquest nou intent de fer un club de futbol a la vila.

IV RALLYE DEL PLA

Segons informa la Delegació d'Esports de l'Ajuntament, el IV RALLYE AUTOMOBILISTIC DEL PLA DE MALLORCA que organitza l'Escuderia Drach amb el patrocini del Consell Insular, i que es celebrarà els dies 12 i 13 de desembre, passarà per la nostra vila.

VOLEIBOL

Tot fa pensar que el voleibol enguany no serà notícia esportiva en aquestes pàgines com no sigui per dir-vos que els membres del C.V. Vilafranca s'han acomiadat d'aquesta activitat esportiva. Es una verdadera llàstima ja que feia molts anys que el voleibol representa va l'esport vilafranquer.

Desitjam que el descans sols sigui per un any i que la propera temporada 88-89, que esperam sigui també el relleu del futbol, torni a la pista poliesportiva.

25è ANIVERSARI DE L'O.C.B.

El dissabte 7 de novembre en el Santuari de Cura, l'OBRA CULTURAL BALEAR celebrarà el 25è aniversari de la seva fundació. I vol fer-ho amb una gran trobada de totes les seves delegacions de per tot arreu. Vilafranca hi estarà representada per la seva delegació de la que aquesta revista forma part. En el proper número us informarem d'aquesta important efemèrides per a la cultura de les nostres illes.

16

CONTRIBUCIONS

Els dies 29 i 30 d'aquest mes, de les 8 a les 14 hores, es cobrarà, a les oficines de l'Ajuntament, la contribució urbana i rústica, així com la llicència fiscal.

GINKAMA EXCURSIONISTA

Patrocinat per l'Ajuntament i organitzat pel Club d'Esplai, els dies 26 i 27 de setembre es va celebrar el III Ginkama Excursionista del Pla de Vilafranca on, contra tot pronòstic, hi participaren uns 50 excursionistes.

La competició cultural tingué una duració de 29 hores. Al finalitzar, l'equip format per Biel Gelabert i Andreu Font fou el guanyador. A l'èxit de participació cal afegir-hi l'èxit d'organització.

NAIXEMENTS

Joan Antoni Joi Bauzà va nèixer el 2 de setembre. Són els seus pares En Joan i N'Antònia.

Catalina Riera Mas, filla de Toni i Leonor naixia el 14 de juliol.

Bartomeu Chapira Nadal, fill de Noel i Magdalena, arribava a aquest món l'11 d'octubre.

Antònia Mascaró Portell naixia el 6 d'octubre. Són els seus pares En Guillem i Na Catalina.

FELICITATS A TOTS

DEFUNCIONS

Magdalena Bauzà Bauzà, nascuda el 1.907, passava a millor vida el 20 de setembre. Descansi en Pau.

OBERTURA DE LA CAÇA

L'obertura de la caça en general el passat 27 de setembre, durarà fins el 24 de gener, podent caçar amb cans i escopeta tots els dimarts, dijous, dissabtes i diumenges.

SANT MARTI "ZONA D'INTERES SOCIAL"

El el darrer ple ordinari celebrat el passat 6 d'octubre, l'Ajuntament aprovà sol·licitar a la Conselleria d'Ordenació del Territori la declaració del Predi de Sant Martí com a "Zona d'Interès Social" per a que els promotors del possible futur hotel comencin a treballar seriosament en el projecte.

ASSOCIACIO DE PARES

A la darrera reunió de l'A.P.A. de Vilafranca fou elegida nova Junta Directiva, que quedà com segueix: President; Bernat Garí, Vicepresident; Maria Dolores Sainz, Secretari; Tomeu Oliver, Tresorera; Catalina Sansó i com a vocals; Maria Garí, Maria Galmés, Francisca Riera, Mª Rosari Domínguez i Maria Barceló.

PLANIFICACIO DE L'ESPORT PEL QUATRIENI 87-91

La Delegació d'Esports de l'Ajuntament, encapçalada per Salvador Morei ens ha fet arribar la "Planificació de l'Educació Física i l'esport a Vilafranca pel quadrienni 87-91" que està explicada en sis folis. En el proper número, i degut al seu interès, n'oferirem un extracte.